

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๗

สิ่งก่อสร้าง-เสื่อหวงซาก

ท่านอาจารย์....ไปที่ไหนแห่มักก่อสร้างนะ เราเคยว่าต่อหน้าท่านนะเพราะเคยอยู่ด้วยกัน ไปที่ไหนหาบสับ หาบพวกถ่านพวกอะไรไปพร้อม ค้อนตีเหล็กไปพร้อม ไปไหนหาบสับ หาบสับไปด้วยและเตาไปด้วย ค้อนตีเหล็กไปด้วย ท่านไปไหนท่านสร้างบุงบับสร้าง เสร็จไม่เสร็จก็ตามเปิดหนีเลย ไปที่ไหนสร้าง นี่วัดไปเมื่อวานนี้ดูวัดเท่ากำป็นี่สิ่งก่อสร้างเท่าภูเขา พิสูจน์จริง ๆ นะ เคยว่าให้ต่อหน้าหลายหนเคยอยู่ด้วยกันนี้ ท่านอาจารย์ทำไมจึงชอบก่อสร้าง เอานักหนา ท่านไม่ตอบนะท่านยิ้ม ๆ ตอบไม่ได้ตอบก็ใส่เปรี้ยวซิ เพราะนี่แย็บหาหมัดเด็ดนี้ นะ ท่านไม่ตอบ

เราไม่ชี้เกี่ยจนะเรื่องการก่อสร้าง แต่มันขัดกับภาวนาชิ เอาเหตุผลเข้าว่านี่นะ เพราะฉะนั้นจึงไม่เคยก่อสร้างอะไรที่ไหนตั้งแต่วันออกปฏิบัติ ไม่เคยยุ่งกับการก่อสร้าง ฟาดกับกิเลส อย่างเดียว ถึงขนาดนั้นเราก้ยังหงายให้มัน กิเลสมันของเล่นเมื่อไร ยิ่งไปหากก่อสร้างไปหา เกานี้เกานี้เหมือนหมาขี้เรื้อนแล้วเสร็จเลย นี่ไม่เลยไม่ก่อสร้าง

พ่อแม่ครูจารย์มันก็ไม่เลย ไปอยู่ที่ไหนทำกระต๊อบ ๆ เล็ก ๆ อยู่หลังเท่ากำป็นี่ อยู่หนองฝือกก็เหมือนกันมีแต่ร้านเล็ก ๆ อยู่ในป่า กุฎีกี่กระต๊อบกระต๊อบโยมเขาปลูกให้ ตอนเขามานิมนต์ท่านท่านรับว่าจะไปให้แล้วเขาก็รีบไปปลูกกุฎิให้ ๕-๖ หลัง ก็มีเท่านั้นแหละที่เป็นกุฎิ แต่ก่อนก็มีอยู่บ้างแล้ว สร้างเพิ่มอีกดูเหมือน ๕-๖ หลัง ท่านไปก็ไม่ทำอะไร พระเณรหลังไหล ไปตามก็ปลูกเป็นห้างเป็นร้านเล็ก ๆ อยู่ในป่า ท่านไม่เคยสร้างที่ไหนแหละพ่อแม่ครูจารย์มัน ไปที่ไหนหาอยู่ตามร่มไม้ในป่า

เราก้พูดได้เต็มปากเราเองเราก้ไม่สร้าง ไม่ชี้เกี่ยจนะเรื่องชี้เกี่ยจไม่ชี้เกี่ยจ แต่มันเป็น ข้ำศึกต่อการภาวนาเลยไม่ทำ การภาวนาต้องมีอย่างเดียวกันเท่านั้นพิดกันตลอด ทำโน้นทำนี่มัน เป็นเรื่องยุ่งเหยิงวุ่นวายนั้นละทางออกของกิเลสออกหากินออกตรงนั้นละ แล้วก็สร้างความวุ่นวายใส่เจ้าของจิตตภาวนาเลยไม่เป็นท่า สุดท้ายไม่เอาไหนเลย เดียวนี้เป็นอย่างนั้นแหละ ไปที่ ไหนวัดถุดอกหน้า กิเลสออกหน้าเลย ตีตลาดไปก่อนเลย

การก่อสร้างนี้ผู้เป็นนักภาวนาแล้วเป็นเรื่องการสั่งสมกิเลส ถ้าเป็นนักภาวนา ไม่ใช่ การสะสางกิเลส พอก่อพอสร้างลงไปบ้บจะมีละความวุ่นวาย ความกังวลทุกอย่างจะตามมา ๆ

กันหมด สร้างความยุ่งเหยิงวุ่นวายให้ใจ นั่นเป็นเรื่องของกิเลสล้วน ๆ

กาลาหลังนี้ก็ ๔ หนแล้วนะเขามาขอสร้าง มารื้อใหม่สร้างใหม่ แล้วก็ขอยกศาลาใหม่ ยกขึ้นเราก็ไม่ให้ยก สร้างก็ไม่ให้สร้าง ขยายใหม่เราก็ไม่ขยาย จึงอยู่อย่างนี้ นี่ก็แสนสบายแล้วนี่ อยู่อย่างนี้มันสบาย กุฎิก็เริ่มสร้างขึ้นเรื่อย ๆ นะ มันหากมี จำเป็นนั่นแหละที่จะทำ ในป่าก็มี แต่กระต๊อบนั่นแหละ รานเล็ก ๆ ๆ กุฎิหลาย ๆ ปีขึ้นหลังหนึ่ง ๆ ขึ้นหลายปีต่อหลายปีมันก็ได้หลายหลังเข้าไป หลังนี้ ๔ หนเขามาขอสร้าง รื้อใหม่สร้างใหม่ กุฎิเรา ๘ หนมาขอปลูกใหม่ ให้ ขอรื้อใหม่ปลูกใหม่ ถ้าไม่ให้รื้อก็ปลูกใหม่ ไม่เอาทั้งนั้นเรา ถึง ๘ หน

หนที่แปดก็ขนากันใหญ่ซึ้งได้หยุดมา ว่าครูบาอาจารย์อยู่อย่างนี้มันไม่เหมาะสม อะไรเหมาะสมนะ เก่งกว่าศาสดาหรือ ศาสดาสอนพระสาวก รุกขมุลเสนาสน์ ว่าไง ท่านไม่ได้บอกหอปราสาทราชมณเฑียรนี้ะ ในแบบในตำรามืออยู่นี้ะ เอาอย่างนั้นแล้ว เราเป็นลูกศิษย์มีครูก็ต้องฟังครูบ้างซิ มาเอาตามใจเจ้าของ ๆ ได้หรือ ต้องตามธรรมมันถึงถูก ครั้งที่ ๘ นี้เอากัน นี้ ๘ หนแล้วนะว่างใจเลย ครั้งสุดท้ายเอาหนักด้วยนะ ทำไมไม่ฟังครูฟังอาจารย์มันยังไ้กัน จะจูงจุมูกครูอาจารย์ไปยังงั้นหรือ นี่ไม่ให้จูงนะ

จุมูกนี้ไม่ได้ไว้สำหรับคนจูงนะ ไว้สำหรับธรรมจูงต่างหาก เราว่าอย่างนั้นถึงเจียบมาเจียบมาได้ ๓ ปี ๔ ปีนี้ ก็เจียบแหละเราไม่ให้สร้าง สร้างไปหาประโยชน์อะไร สร้างหัวใจชิตี ประเสริฐเลิศโลกอยู่ตรงนี้ ไม่ได้อยู่กับอริกับปุนกับหินกับทราย ไปสร้างมันหายุ่งหาอะไรถ้าไม่ใช้หมาขี้เรื้อนหาเกาในที่ไม้คั้น ฟาดกิเลสตัวมันดินมันตืดให้เกาเอาตรงนั้นซิ ไปที่ไหนก็เลยเป็นท่าเลเขาเรียกรีสอร์ทที่แสดไปหมดแล้วเดี๋ยวนี้ วัดต่าง ๆ กลายเป็นรีสอร์ทที่แสดไปละ เป็นอย่างนั้นนะ

อย่างวัตถุทอกสถานที่นั้นเหมาะสมจริง ๆ นี่เราไปว่าให้ท่านจวนนะ นั้นยอมรับ ท่านจวนมายอมรับที่หลัง คราวแรกก็ยอมรับด้วยความเคารพ คราวหลังยอมรับด้วยความเห็นโทษ มาหาเลยเถียว ว่าครูบาอาจารย์พูดนั้นไม่มีอะไรผิดเลย เดี่ยวนี้ยุ่งใหญ่ ออย่ามาเดี๋ยวลันพรั้า ฟาดหน้าผาก เราว่างั้น ท่านก็เคยอยู่กับพ่อแม่ครูจารย์มัน ตำรับตำราท่านก็เห็นเหมือนกันนี่นา ท่านไปดินบ้ำอี้ยัง เพ็นสร้างบันไดสวรรค์มันกลายเป็นบันไดนรกนะซิ ใครมาก็ขึ้น ๆ มันหาเรื่องบ้ำนี้

ลองคิดประมวลกำลังวังชาสติปัญญามาดูซิ ประมวลกำลังวังชาสติปัญญาทุกด้านทุกทางที่เอามาสร้างนี้ เอามาฆ่ากิเลส กิเลสจะตายไปสักกี่ตัว นี่มีแต่กิเลสเสริมตัวขึ้นมา มาก ๆ มันเป็นของดีแล้วหรือ สถานที่ที่นี้เป็นสถานที่เหมาะสมสำหรับการภาวนาล้วน ๆ ไม่ใช่เป็นสถานที่เหมาะสมกับเรื่องตลาดลาดเลอย่างนี้เนาะ ท่านมาสร้างหาอะไร ทำอะไรคิดบ้างซิลูกศิษย์

กรรมฐานนะ ทำอะไรไม่คิดได้เหอ มายอมทีหลังนี้ ทีหลังมายอมด้วยความเห็นโทษจริง ๆ ทีเราว่าทีแรกก็ยอมด้วยความเคารพ ไม่พูดไม่ปากอะไร...เจียบ คราวหลังนี่มาออกปากเอง ออกปากก้าก ๆ ๆ เลย ก็อย่างนั้นแล้วดูเอา นี่ก็จะสร้างริสอร์ทขึ้นอีกแล้ว ใครไปก็ให้ไปพัก ๆ ฆราวาสกับพระมันไม่เหมือนกันนี่ เหมือนกันที่ไหน ไม่งั้นจะเรียกว่าฆราวาสเรียกว่าพระเหอ จะเรียกว่าบ้านว่าวัดเหอถ้าเหมือนกัน อยู่ด้วยกันก็ไม่เหมือนกัน เราจะไปทำแบบโลกได้ยังไง เราแบบพระนี่นะ

ทำอะไรไม่คำนึงคำนวณนี่ผิดหลักธรรมของพระพุทธเจ้าทั้งนั้นแหละ ทำอะไรให้คิดอ่าน ไตร่ตรองก่อนเรียบริ้อยแล้วค่อยทำ แล้วเอาตำราทางไว้เสมอ ๆ ดูตำราเหมือนแปลน แปลน ท่านว่ายังงัยท่านสอนว่ายังงัย ให้เดินตามนั้น ๆ นั่นเรียกว่าผู้เดินตามครู ใจแข็งหน้าแข็งหลัง นั่นซี ไปที่ไหนเรื่องวัตถุขึ้นก่อนแล้ว ยุ่งก่อนแล้ว มันสมบัติอะไร

ตั้งแต่อยู่ในวัดเรานี่เราก็ออกจะแตกแล้วนะเดี๋ยวนี้จะว่าอะไร ในวัดป่าบ้านตาดนี้ เราอนุโลมจนจะกลายเป็นอกจะแตกไปแล้วเดี๋ยวนี้ สุดอนุโลมนะนี่นะ เป็นอนุหลวมไปแล้วใช้ไม่ได้นะ ข้างในนี่นะสำคัญ ฝ่ายผู้หญิงชอบมีเรื่องมากนะ พระมีเท่าไรเราไม่ได้คิดเป็นปัญหาแหละ แต่ข้างในเราคิดเป็นปัญหาขึ้นอยู่เรื่อย ๆ ผู้หญิงมันคับแคบไม่เหมือนผู้ชาย เห็นแก่ตัว กิดกัน นี่ตัวสำคัญผู้หญิงมีอย่างนี้ เราไม่เรียกผู้หญิงทั่วไปนะเราเรียกผู้หญิงในวัดป่าบ้านตาดที่ มาอยู่กับเรานี่ เราคิดไว้เรียบริ้อยแล้ว

ชอบกิดชอบกันชอบหึงชอบหวง ถ้าไปอยู่กุฎิใดแล้วหึงหวง เป็นราชสีห์ขึ้นมาแล้ว ไม่รู้ตัวเลยนะว่ามาบำเพ็ญธรรม สมบัติอะไร ใครก็มาหึงหวงมาอยู่ด้วยกันสักเท่าไรจะเป็นอะไรไป การอยู่การกินการใช้การสอยต้องคิดซึ่ ไม่คิดไม่ได้นะเดี๋ยวได้ไล่หนีออกจากวัดหมดนี้ เอ้า จริง ๆ นี่เราไม่ได้เหมือนใครนี่นะ ถ้าขวางเข้าหลายด้านหลายทางสู้ไม่ไหวเดี๋ยวไล่หนีเลย มีแต่พระล้วน ๆ ไม่ได้ยุ่งกันแหละ

นี่ก็อนุเคราะห์ด้านจิตตภาวนาเราก็เลยอนุเคราะห์ สุดท้ายเราเลยจะตาย ใครมาอยู่ที่ไหนเป็นเจ้าก็เจ้าการเจ้าอำนาจบาตรหลวงขึ้นอยู่ที่ตรงนั้น ๆ ตัวนี้สำคัญมากนะ ในวัดนี้ในคราวนี้ระวังให้ดีนะ หวงอะไร ใครมาอยู่อยู่ด้วยกันสักเท่าไรอยู่ อายาก็ดออย่ากันอย่าหึงอย่าหวง การอยู่การกินการใช้การสอย มีอะไรอยู่ไปกินไปเท่านั้นนักภาวนาไม่ยุ่งกับสิ่งเหล่านี้ จึงเรียกว่านักภาวนา แทนที่พระมาอยู่กับเรานี้มากเท่าไรนี้ แทนที่เราจะหนักอกหนักใจกับพระ กับไม่หนักนะกับพระ...ธรรมด้าธรรมดา เพราะต่างองค์ต่างดำเนินตามหลักธรรมหลักวินัยเรียบไปเลย เท่าที่เป็นมาเป็นอย่างนั้น เราจึงไม่มีข้อกังวลอะไร แต่ทางข้างในมีนะ มีก็คนก็มีเหตุขึ้นละ มันมาวางจิตอยู่ตลอด เป็นอยู่เรื่อย ๆ

สิ่งเหล่านี้ที่พูดเหล่านี้ไม่ผิดนะ ได้พิจารณาแล้วถึงพูดออกมา ไม่ได้พูดสุ่มสี่สุ่มห้านี้ะ ไม่ได้พูดแบบโป้งป้าง ๆ อวดอำนาจวาสนาอะไรนี้ พูดด้วยเหตุด้วยผลด้วยอรรถด้วยธรรม มันมีจริง ๆ อยู่ข้างในนี้

วัดนี้เป็นสถานที่สร้างไว้สำหรับคนอยู่ชั่วกาลชั่วเวลา ถ้ายทอดกันไปถ้ายเทกันไป ต่อไปมากลายเป็นเจ้าของอยู่เป็นประจำเลยใช้ไม่ได้นะ เดี่ยวจะไล่ออกหมดนะ การอยู่การไปก็รู้แล้วเราก็ประกาศมาอย่างนั้นมานานแล้วนี่นะ สุดท้ายมาอยู่เลยไม่รู้จะคิดอ่านอะไรต่ออะไรอีกแล้วนี่ เอาความเห็นแก่ตัวเข้าไปว่านะ นี่เราสร้างไว้สำหรับผู้ที่มาอยู่ชั่วกาลชั่วคราวแล้วผ่านกันไป ๆ ถ้ายทอดกันไปถ้ายทอดกันมา

เมื่อมาอยู่ประจำแล้วหลังไหนก็อยู่ประจำทั้งนั้นแหละ แล้วคนอื่นเข้าไปอยู่ไม่ได้นะ เหมือนเสื่อหวงซากนะ มันจะอว ๆ ณะ หากเป็นไม้เป็นไม้ได้หรือ เรื่องมันมีมันเป็นอยู่แล้วนี่ พูดตามเรื่องมันเป็นจะผิดไปไหน นี่ละเรื่องธรรมฟังให้ดี เราไม่ได้เอาเรื่องโลกมาพูดนี่นะ เอาเรื่องธรรมมาพูด ใครต้องการธรรมให้พิจารณา ให้รับแก้ไขตนเองนะ ถ้าไม่แก้ไขให้หนี แก้ไขไม่ได้อย่าอยู่ สถานที่นี้เป็นสถานที่ดัดแปลงแก้ไขสิ่งที่ลามกจกเปรตไม่ให้มีในหัวใจ กาย วาจา กิริยามารยาทไม่ให้มี แก้มันออก ชะล้างมันออก

นี่เลวเข้าไป ๆ นะนี้ ให้ฟังทราบนะว่านี่เราสร้างไว้สำหรับคนมาอยู่ถ้ายทอดกันไปถ้ายทอดกันมา ไม่ได้ให้อยู่เป็นประจำจนกระทั่งถึงเป็นเสื่อหวงซากหง่าว ๆ นะ คำพูดไม่น่าพูดมันก็ได้พูดขึ้นมาละนะ เราได้ยินเราทราบมันเป็นทุกด้านทุกทาง เดี่ยวเอาเราเป็นโล่บังหน้าเอาเราออกอวด นี่อันหนึ่ง เอาเราเป็นตัวประกัน เหล่านี้แหละมีได้ อยู่ไปนานเท่าไรยิ่งเลวไป ๆ ไม่ได้ดีขึ้น มันเลวลงนี่ ปกติวัดนี้ไม่เคยมีใครมาขุ่นนะแต่ไหนแต่ไรมา มีแต่พระล้วน ๆ

มาอยู่ที่นี้ก็เห็นป็นกันมา ๆ เราก็สงสารเราก็อนุโลมไปฟังไป อนุโลมไปคิดไป แล้วก็ป็นขึ้นมาตามที่คิดไว้ ๆ ไม่ผิดนี้ มันทนไม่ไหวอกจะแตกก็พูดเอาบ้างซิ นี่พูดเฉย ๆ ยังค่อยยังชั่วนะไม่ไล่ออกพร้อมกันเลยกับคำพูดนะ ต่อไปถ้ามันเป็นจะเอาจริง ๆ ไม่เป็นอย่างอื่นว่าอย่างนั้นเลย ไม่เป็นอย่างใดทั้งนั้นแหละจะเป็นอย่างที่ว่านี้ ใครมาเห็นแต่หัวใจเจ้าของไม่ได้เห็นธรรมอะไรอย่างนั้น ปฏิบัติธรรมต้องดูธรรมชิ ดูหัวใจเจ้าของมันมีกิเลสเต็มอยู่นั้น คลังกิเลสคือหัวใจของคนแหละ พระอยู่กันมากมายกายกองไม่เห็นมีเรื่องมีราวอะไร ปากเปราะด้วย ชอบมีเรื่องด้วย คับแคบด้วย เห็นแก่ตัวด้วย นี่จุดสำคัญตัวนี้นะ

เมื่อวานกลับมาถึงวัดก็เที่ยงพอดีใช้เล่นเมื่อไรไปแต่ละครั้งละคราว เราไปแต่ละแห่ง ๆ ขาดประโยชน์มากขนาดไหนเราก็ต้องได้ตัดสติใจไป จะไปที่ไหน ๆ ต้องคิดเต็มหัวอกแล้วค่อยก้าวตามความคิดนั้น ไม่ใช่ว่าสุ่มสี่สุ่มห้าแล้วไป ๆ นะ จะทำอะไรก็ตามจะไปอะไรก็ตามคิดเสีย

ก่อนเรียบร้อยแล้วตัดสินใจไป ไปทางหนึ่งก็ขาดทางหนึ่ง ๆ
จะให้พร